

ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОСВІТІ

Снігур О.М.

*кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри програмної інженерії,
Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова*

ЕЛЕКТРОННИЙ ЖУРНАЛ УЧИТЕЛЯ

На відміну від вищих учбових закладів школа має свою специфіку, яка дозволяє реалізувати важливі ідеї електронних журналів і переосмислити їх роль в освітньому процесі. Основний аргумент, який наводять в школах противники подібних нововведень, – додаткове навантаження для вчителів за яке додатково не сплачується. В першу чергу це пов'язано з тим, що в школах виставляється на порядок більше поточних оцінок, а доручити учням роботу по внесенню інформації в електронний журнал не завжди можливо. В сукупності із хронічною перевантаженістю вчителів в більшості шкіл і низьким рівнем зарплат це дійсно створює в педагогічних колективах атмосферу неприйняття нової ідеї. Окрім цього можуть накладатися проблеми технічного оснащення школи (недостатня кількість ПК, нестабільний доступ в Інтернет та інше), низький рівень володіння ПК у педагогів, складність установки і налаштування програмного забезпечення, психологічні проблеми (занепокоєння з приводу несанкціонованого втручання з боку учнів, втрати інформації у наслідок технічних проблем та інше).

Достатній мінімум – один комп'ютер, що має періодичне підключення до мережі Інтернет, за допомогою якого будуть створюватися електронні журнали і вноситися оцінки. Найкращий варіант – в кожній аудиторії комп'ютер з постійним підключенням до мережі Інтернет, кожен викладач володіє комп'ютером на рівні досвідченого користувача, всі оцінки вносяться до електронного журналу безпосередньо на заняттях. Між найпростішим і найкращим можливо безліч інших варіантів. Жодних особливих вимог до операційної системи і програмного забезпечення комп'ютера немає. Враховуючи сказане, можна стверджувати, що кожний учбовий заклад, який має підключення до мережі Інтернет технічно готовий до впровадження електронних журналів успішності.

Щоб знайти прийнятне вирішення таких проблем, необхідно переосмислити цілі впровадження електронних журналів. Отже, основними мотивами для адміністрації школи найчастіше є оперативне інформування батьків про успішність їх дітей, автоматизований розрахунок показників учбового процесу і створення певного іміджу учбового закладу.

Але, як справедливо відзначають консервативно налагоджені педагоги, ці чинники не грають вирішальної ролі в школі. По-перше, є щоденники, які

власне і призначені для передачі інформації про успішність батькам, по-друге, значна частина батьків, на жаль, не виявляє цікавості до оцінок своїх дітей. Але, найголовніше, оцінка практично повністю втратила свою найважливішу роль – бути стимулом в навчанні. Діти і їх батьки стають байдужими до тих оцінок, які вони отримують. І це, до речі, причина багатьох проблем сучасної школи. Отже, основною метою впровадження електронних журналів в школі повинно стати піднімання «іміджу» оцінки і зміцнення її ролі, як потужного стимулу в учбовому процесі. Такий ефект може бути досягнутий у разі створення довготривалої відкритої бази оцінок і введення на її основі рейтингу успішності, поки що на рівні окремих шкіл. Усвідомлення дітьми і батьками того факту, що їх результати публікуються в мережі Інтернет у відкритому доступі змусить відноситися до оцінок відповідальніше. Природу такого ефекту легко зрозуміти, якщо провести аналогію, наприклад, із спортом, де всі досягнення (читай оцінки) і рейтинги спортсменів відкриті і служать основним стимулом спортивних змагань. Повною мірою відчуті певний результат у наслідок такого підходу можна буде, коли база оцінок набере свою «критичну масу» і пройде деякий час.

Звичайно, щоб не викликати негативну реакцію з боку батьків, з них необхідно узяти добровільну письмову згоду на публікацію оцінок. Як показує практика, більшість розуміють таку роль електронних журналів і приймають позитивне рішення. Для інших дітей потрібно забезпечити обмежений доступ до інформації (лише для батьків) або взагалі не вносити їх оцінки до електронної бази.

З урахуванням викладеного, можна запропонувати просте рішення питання про додаткове навантаження вчителів. В електронні журнали не обов'язково вносити всі поточні оцінки, достатньо лише найбільш важливі, наприклад, семестрові та річні. Це допоможе уникнути більшості проблем, але в той же час дозволить досягти основних цілей впровадження. Як висновок, можна відзначити, що електронні журнали необхідно розглядати не як новомодний спосіб відображення оцінок, а як потужний засіб підвищення успішності і рівня освіти в цілому на рівні школи [1].

Розглянемо базові можливості класного електронного журналу, які дозволяють визначити його необхідність в навчальному процесі.

Електронний шкільний журнал – найкращий спосіб вирішення щоденних питань, пов'язаних з навчальним процесом – як для шкіл, так і для батьків і учнів.

Переваги існування електронного журналу для школи:

- доступність журналу в будь-який час у будь-якому місці, де є Інтернет;
- зручний автоматизований контроль за успішністю;
- контроль над кількістю, повнотою та вірністю оцінок, які виставляються;
- інструменти прямого зв'язку між вчителями та батьками школярів;
- зауваження потрапляють безпосередньо в електронний щоденник учня;
- централізований спосіб оповіщення – про заходи, зміну розкладу, заміни тощо;

– можливість проводити опитування та тестування, в тому числі віддалено (через Інтернет).

Переваги використання електронного журналу для батьків:

- можливість дізнатися про оцінки в день їх виставлення;
- негайне отримання інформації про прогули своїх дітей;
- контролювання дитини за допомогою електронного щоденника, в якому зазначені всі оцінки, пропуски, домашні завдання, зауваження тощо;
- можливість своєчасного вживання заходів для виправлення ситуації з успішністю;
- можливість безпосередньо зв'язатися з вчителями через листування;
- за бажанням отримання повідомлень через sms або електронну пошту;
- інформація про теми уроків, пропущені дитиною під час хвороби;
- наочна динаміка успішності дитини;
- можливість бути інформованими в разі пропуску батьківських зборів.

Учень також може користуватися інструментами електронного журналу:

- завжди бачити актуальний розклад занять з урахуванням запланованих замінів;
- мати у своєму електронному щоденнику домашнє завдання;
- слідкувати за своїми оцінками.

Крім цього, вмотивованість учнів зростає, і вони більш відповідально підходять до відвідування занять і безпосередньо до навчання.

Грамотний контроль за успішністю допомагає на ранніх стадіях виявити проблеми із засвоєнням будь-яких дисциплін і своєчасно звернути увагу батьків на цю ситуацію [2].

Ідея створення електронного журналу виникла на початку 2000-х років у Західній Європі і уже через декілька років стала використовуватись в Україні. Основною метою електронного журналу є створення єдиної освітньої мережі для всіх учасників освітнього процесу. І це природно, адже сьогодні навчальний процес виходить за традиційні рамки уроку і позакласних заходів. Усе ширше використовується віртуальна комунікація. Сучасність вимагає і від учителя, і від учня величезного запасу знань в області сучасних інформаційних технологій.

Тому серед завдань сучасної освіти є забезпечення реалізації дистанційного навчання; створення інформаційно-аналітичної бази даних; підготовка педагогічних працівників до впровадження інформаційно-комунікаційних технологій в освітній процес; онлайн-консультації; розробка дистанційних курсів для дітей з особливими потребами, віртуальна бібліотека та багато іншого.

В Україні на даний час розроблено та впроваджено певну кількість програмних засобів для роботи з електронними журналами, зокрема: «Журнал вчителя», розроблений у системі «Мої знання» [3]. Портал «Моя школа» надає універсальний продукт – «UNIS. Електронний журнал» [4]. EMSY (Education Management System) – незалежний онлайн-сервіс електронних журналів успішності, орієнтований на освітні установи країн СНД – школи, дошкільні установи, ліцеї, коледжі, технікуми, інститути та інші [5]. На офіційному сайті Net Школа Україна представлено комплексне програмне забезпечення

створення інформаційного простору сучасного навчального закладу [6]. На сайті ej.org.ua представлена програма «Електронний журнал», призначена для ведення обліку успішності і відвідування уроків учнями, ведення документації вчителем і класним керівником, перегляд батьками результатів навчальних досягнень дітей з допомогою комп'ютера підключеного до Інтернету [7]. На сайті Южноукраїнської середньої школи № 3 представлений SMS-журнал. Це сервіс оперативного інформування батьків про шкільне життя їх дітей. Батьки отримують доступ до оцінок, відвідувань, розкладу та домашнього завдання своєї дитини [8].

Список використаних джерел:

1. <http://www.emsy.org/aboutService.shtml?uk>.
2. <http://smszhurnal.info/uk/uchitelyam-.html>.
3. <http://www.adm.dp.ua/OBLADM/Obldp.nsf/b07122b559dbcb50c22572ba0052a791/a00032ddcc5b2978c22578d4007854e8?OpenDocument>.
4. <http://moyashkola.com.ua>.
5. <http://www.emsy.org/aboutService.shtml?uk>
6. <http://net.elnik.kiev.ua/>.
7. <http://ej.org.ua/download/>.
8. <http://www.smszhurnal.info>.